

Projekt

”Att motverka långvarig hemlöshet”

Rapport 2011 09 01 – 2013 12 31

stockholm.se

Projekt "Att motverka långvarig hemlöshet

April 2014

Utgivare: Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Avdelningen för Individ- och familjeomsorg

Kontaktperson: Ann-Katrin Sundman

Tel: 08-508 05 324

Förord

Hässelby-Vällingby är en stadsdel med cirka 68.000 invånare. Andelen barn 0-17 år som lever i familjer med ekonomiskt bistånd låg vid senaste mätningen (december 2012) på 7,7 %, stadens medelvärde var 5,3. Av den vuxna befolkningen inom stadsdelen var 5,3 % beroende av ekonomiskt bistånd. Stadens andel var 3,3 %. (från Statistik om Stockholm, Stockholms stads hemsida).

För Socialtjänsten i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är konsekvenserna av bostadsbristen i Stockholm mycket tydliga. Många enskilda och familjer bosätter sig inom stadsdelen med kortvariga kontrakt och otrygga boendeformer. Detta leder ofta till akut bostadslöshet och att man vänder sig till förvaltningen med en ansökan om tillfälligt boende.

Kostnaderna för tillfälligt/akut boende ökade i Hässelby/Vällingby och var i slutet av 2011 mycket höga.

De ökade kostnaderna för tillfälligt/ akut boende ledde till att stadsdelsförvaltningen ansökte om medel från Centrala medelsreserven i Stockholm för att starta projektet ”Att motverka långvarig hemlöshet”. Projektiden avser tre år från och med 2011-09-01 – 2014-09-01.

Projektet har varit mycket lyckat såväl ur ett ekonomiskt perspektiv för stadsdelen som ur ett mänskligt perspektiv för hemlösa och familjer/individer som riskerar att bli hemlösa.

Innehåll

Förord	sid 3
Innehåll	sid 4
Sammanfattning	sid 5
Bakgrund	sid 6
Projektansökan	sid 9
Målsättning med projektet och målgrupp	
Projektgruppen	
Projektmedarbetarnas ansvarsområden	sid 10
Arbetssätt	
Projektgruppsmöten	sid 11
Styrgrupp	
Drop in – information och hjälp till självhjälp	
Inbokade besök	sid 12
Boråd	
Kontakt med olika hyresvärdar utanför Stockholm	sid 13
Genomgångsbostäder i Rinkeby	
Arbetet med barnfamiljer som bor i jour/försökslägenheter	sid 14
Samarbete med Vuxenenhetens lägenhetsverksamhet	sid 16
Budget- och skuldrådgivning	
Information/konsultation till andra tjänstemän	sid 17
Studiebesök	
Resultat	sid 18
Brukare i akutboenden	
Drop In	sid 20
Eget boende till 51 familjer 2012 och 70 familjer 2013	
Förstahandskontrakt till 16 hushåll 2012 och 20 hushåll 2013	sid 21
Budget- och skuldrådgivning	
Slutord	

Sammanfattning

2011- 09- 01 startade projektet ” Att motverka långvarig hemlöshet” i Hässelby–Vällingby stadsdelsförvaltning. Bakgrunden var att hemlösheten bland stadsdelens invånare ökade och kostnaderna för akuta boenden steg kraftigt. När projektet startade i slutet av 2011 var kostnaderna för akutboenden 600,000:-/månad. 2012 var genomsnittskostnaden 337,000:- /månad och 2013 var genomsnittskostnaden nere i 156,000:- per månad.

Målsättningen med projektet var att snabbt hitta andra lösningar för dessa hushåll och att arbeta förebyggande med hushåll som riskerade att bli hemlösa. Projektmedel för ett treårigt projekt erhöles från Centrala medelsreserven i Stockholm.

Projektet har varit mycket lyckat såväl ur ett mänskligt som ur ett ekonomiskt perspektiv. När projektet startade var genomsnittet placerade familjer eller enskilda under perioden september – december 30,25 hushåll. Av dem var 19,5 barnfamiljer. Snittet placerade för hela 2013 var 11,75 och av dem var 6,25 barnfamiljer.

2012 hjälpte projektet 51 hushåll till eget boende i form av förstahandskontrakt, andrahandsboende eller inneboende och 2013 fick 70 hushåll eget boende med hjälp av projektet. 2012 fick 16 hushåll förstahandskontrakt och 2013 fick 20 hushåll förstahandskontrakt.

Nyckel till denna framgång är nya arbetsätt, ökad kunskap om hur bostadsmarknaden fungerar bland allmänhet och handläggande socialsekreterare, samarbete mellan olika enheter inom socialtjänsten, mer tid att samtala med klienterna samt projektmedarbetarnas förhållningssätt som har varit:

tillgänglighet, snabb återkoppling, tät uppföljning, ett flexibelt arbetssätt med klienten i fokus och ett lösningsfokuserat arbete. Projektmedarbetarna har riktat in sig på möjligheterna och inte på hindren. Detta har varit möjligt för att de har haft ett minimum av administration.

Bakgrund

Socialstyrelsen använder en bred definition av hemlöshet, som omfattar olika situationer som personer kan befinna sig i för en kortare eller längre tid. Projektet ”Att motverka långvarig hemlöshet” utgår från denna breda definition. De olika hemlöshetssituationerna omfattar sålunda personers akuta brist på tak över huvudet, såväl som mer långvariga boendeformer som beträffande kontraktsform inte kan jämföras med eget boende:

Situation 1

En person är hänvisad till akutboende, härbärge, jourboende eller är uteliggare.

Situation 2

En person är intagen/inskriven på antingen; kriminalvårdsanstalt/behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänst/landsting/privat vårdgivare /HVB-hem/ SIS-institution och planeras skrivas ut inom tre månader men har inte någon egen bostad ordnad inför utskrivningen/utflyttningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut/flyttat ut, men som är kvar på grund av att de inte har någon egen bostad ordnad.

Situation 3

En person bor i en av kommunen ordnad boendelösning (t ex. försöks-/träninglägenhet/socialt kontrakt/kommunalt kontrakt) på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal där boendet är förenat med tillsyn och/eller särskilda villkor eller regler.

Situation 4

En person bor tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar/bekanta, familj/ släktingar eller har ett tillfälligt (kortare än tre månader kvar på boendet) inneboende- eller andrahandskontrakt hos privatperson.

Situation 5

Ett barn eller ungdom (18 år eller yngre) lever av olika skäl under ”hemlösa förhållanden” utanför familjen, vilket innebär att han/hon befinner sig i en gråzon mellan familjen och vård- och omsorgssystemet. Detta gäller inte barn och ungdomar (18 år eller yngre) som är placerade utanför hemmet av Socialtjänsten enligt SoL eller LVU.

Citat av hemlöshetssamordnare Michael Anefur

Regeringskansliets hemsida 2012:

”Hemlöshet förknippas ofta med personer som inte har tak över huvudet, som sover i trappuppgångar eller vistas på härbärge.

Men de som är hemlösa och utestängda från den ordinarie bostadsmarknaden är ingen homogen grupp, utan lever under olika mer eller mindre otrygga omständigheter, med mer eller mindre varaktighet. Många hemlösa personer har någon typ av individuell problematik, såsom missbruksproblem, psykisk eller fysisk ohälsa, arbetslöshet, ekonomiska svårigheter eller relationsproblem. Många står utan bostad på grund av vräkning, vilket kan röra såväl ensamstående som familjer med barn. Andra har svårt att komma in på bostadsmarknaden enbart på grund av att de inte har några tidigare boendereferenser eller en låg inkomst – många hyresvärdar godtar exempelvis inte försörjningsstöd som inkomstkälla. Därmed är ett stort antal människor hänvisade till kommunernas speciella utbud av boendelösningar: bostäder som hyrs ut i andra hand, och som ofta är förknippade med särskilda villkor eller regler. Unga vuxna och utrikes födda personer är grupper som ökar bland dem som räknas som hemlösa. Det råder dessutom stor brist på bostäder i många kommuner.

Komplexiteten gör att det behövs åtgärder av flera olika slag, både individuella stödinsatser och strukturella förbättringar. För att komma tillrätta med hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden krävs ett delat samhälleligt ansvarstagande. Socialtjänsten har en viktig uppgift i att ge enskilda individer olika former av stöd.”

Situationen i Hässelby-Vällingby

Kostnaderna för tillfälligt/akut boende ökade i Hässelby/Vällingby och var i slutet av 2011 ca 603,000 kr / månad.

För socialtjänsten i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är konsekvenserna av bostadsbristen i Stockholm mycket tydliga. Många enskilda och familjer bosätter sig inom stadsdelen med kortvariga kontrakt och otrygga boendeformer. Detta leder ofta till akut bostadslöshet och att personer vänder sig till förvaltningen med en ansökan om tillfälligt boende.

Hyresvärdarna har krav på egen inkomst och ordnad ekonomi för att det ska vara möjligt att få hyra lägenhet. Detta gör det svårt för personer med låga eller inga inkomster att få bostad till exempel efter en skilsmässa eller separation. Även unga vuxna utan egen försörjning har stora problem att ordna med egen bostad och kan bli beroende av tillfälligt boende genom förvaltningen. Personer med hyresskulder är i princip stoppade på bostadsmarknaden. Andra skulder kräver uppgjord betalningsplan hos kronofogden.

Bostadsproblematiken, att vara hänvisad till tillfälliga lösningar, att flytta runt ofta, att bo trångt etc. gör det svårt för den enskilde att planera och organisera sitt liv. Tid och kraft som skulle kunna användas till att skaffa arbete eller delta i utbildning måste läggas på att hitta husrum. Bostadslösheten förlänger bidragstiden och leder i värsta fall till andra sociala problem som till exempel missbruk eller psykiska problem. Hela familjer mår dåligt och kan känna sig marginaliserade i samhället. Bostadslösheten påverkar också socialsekreterarnas arbete. Fokus i arbetsplaner och uppföljningar hamnar på bostadssökande i stället för på insatser som kan leda till arbete och egen försörjning. Akuta insatser för att lösa bostadslösheten minskar tiden för målinriktat socialt arbete.

Stiftelsen hotellhems (SHIS) verksamhet med lägenheter för barnfamiljer har avhjälpt situationen något men är inte alltid rätt lösning utifrån de kriterier som gäller. För andra grupper är kraven på den bostadssökande så stora att lägenhet genom SHIS kan vara ett ouppnåeligt mål.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har en väl utbyggd verksamhet av lägenheter med speciella villkor; försöks-, tränings- och jourlägenheter, i dagsläget ca 120 lägenheter. Lägenhetsverksamheten är organisatoriskt placerad inom Avdelningen för individ och familjeomsorg i Vuxenheten som har ansvar för att säkerställa det hyresrättsliga ansvaret. Klienter har ett andrahandskontrakt i dessa lägenheter och de är aktuella på olika enheter inom avdelningen. När klienter så småningom kvalificerat sig till att erhålla en tränings-, - eller försökslägenhet är det förknippat med att klara att bo enligt hyreslagen. Ofta är det även förknippat med en behandlingsinsats. I detta ingår att betala hyran vid varje månadsslut. Flera av de som bor har svårigheter med betalningsförmågan vilket förskjuter möjligheten till att kunna få ett förstahandskontrakt.

Projektansökan

De ökade kostnaderna för tillfälligt/ akut boende ledde till att stadsdelsförvaltningen ansökte om medel från centrala medelsreserven för att starta projektet ”Att motverka långvarig hemlöshet”. Projekttiden avser tre år från och med 2011-09-01 – 2014-09-01. 1,7 miljoner beviljades 2011. I tertialrapport 1 år 2012 gjordes en kompletterande ansökan avseende tiden 2012-07-01 – 2014-09-01. Stadsdelen erhöll ytterligare 5 miljoner.

Målsättning med projektet och målgrupp

Målsättningen är att snabbt hitta andra lösningar för de hushåll som befinner sig i hemlöshet eller har ett tillfälligt boende och som är aktuella inom Avdelningen för individ- och familjeomsorg. De är idag placerade på hotell, vandrarhem, försöks-, -tränings - och jourlägenheter eller har korta tillfälliga kontrakt. Bland dessa finns ofta även en social och psykiatrisk problematik kombinerat med hemlösheten. Projektet arbetar utifrån hypotesen att ett självständigt boende gör att människors hela livssituation stabiliseras. Vuxna får till exempel egen försörjning snabbare och barn blir tryggare. Bedömningen är också att detta går att uppnå inom en kortare tidsperiod än hittills vilket medför avsevärda kostnadsminskningar för samhället. Särskilt fokus ligger på barnfamiljer.

En andra målsättning för projektet är att arbeta förebyggande med familjer/ensamstående i Hässelby-Vällingby som riskerar att bli hemlösa.

De kompletterande projektmedlen (5 miljoner) avseende tiden 2012-07-01 – 2014-09-01 gav utrymme för att på ett mer kvalitativt sätt fördjupa arbetet med enskilda personer och familjer och anpassa resurserna utifrån individens behov, till exempel budget- och skuldrådgivning, boendestöd och konkret stöd och rådgivning till familjer. Det är också väsentligt att i ett tidigt skede kunna ge stöd till personer som har lägenhet och som av olika skäl riskerar att bli vräkta.

Projektgruppen

Projektgruppen bestod ursprungligen av 2 projektmedarbetare 150%, en projektsamordnare 100%, en projektledare 40% och en budget- och skuldrådgivare 100%. Projektsamordnaren har numera en annan projektanställning inom stadsdelen men deltar inom projektet med 15%. En projektmedarbetare (halvtid) har bytt tjänst och blivit boendesamordnare inom lägenhetsverksamheten på Vuxnenheten. I sin nya roll har hon ett nära samarbete med projektet. Hon är kontaktperson till

Stockholms Bostadsförmedling och hyresvärdarna i stadsdelen. I januari 2014 nyanställs en socialsekreterare på heltid till projektet.

Projektmedarbetarnas olika ansvarsområden

I dagsläget har en socialsekreterare huvudansvar för kontakter med olika hyresvärdar och för Drop in verksamheten. Hon har också huvudansvaret för att delta i Borådet och för att föra statistik. En annan socialsekreterare har ansvar för in och utflyttningar i de tre SHIS lägenheter som fungerar som genomgångsbostäder i Rinkeby. Han deltar också i drop in verksamheten och har därutöver ansvar för de barnfamiljer som bor i jour- och försökslägenheter. Inom Bibblerians (Hässelby gårds centrum) medborgarservice ger numera den tidigare projektsamordnaren allmän information om bostadsmarknaden och hjälper medborgare att registrera sig i olika bostadsköer. Projektets ursprungliga medlemmar fortsätter således att arbeta med hemlöshetsfrågor.

Arbetssätt

Projektmedarbetarna informerar, vägleder och stödjer såväl enskilda hushåll som tjänstemän inom avdelningen för Individ och familjeomsorg i olika frågor.

De frågor som tas upp är:

- Hur bostadsmarknaden i Sverige fungerar, vikten av att betala avgift till bostadsförmedlingen, hur man söker bostad, vilka bostadsköer som finns.
- Hur man sköter sin ekonomi för att undvika hyresskulder, betalningsanmärkningar mm.
- Vilket ansvar man själv har för att lösa sitt boende till exempel informerar om möjligheten att flytta till andra kommuner där lediga lägenheter finns.
- Tar fram realistiska avbetalningsplaner i de fall där det finns skulder.
- Hjälper till att söka förtur på bostadsförmedlingen om klienten har möjlighet att få det.
- Dagligen söker projektmedarbetarna efter lediga lägenheter via Internet, Stockholm Stads bostadsförmedling och har kontakt via mail och telefon med olika hyresvärdar. Klienter registreras i olika bostadsköer i och utanför Stockholm.

Projektgruppsmöten

Projektgruppsmöten som sker en gång per vecka innefattar ärendehandledning, olika typer av problemlösning samt organisering och planering av det fortsatta arbetet.

Styrgrupp

Styrgruppen som består av avdelningschef, utvecklingssekreterare, enhetscheferna för Mottagnings- och serviceenheten, Försörjningsstöd och Vuxenenheten samt projektledare träffas i snitt en gång per månad. I styrgruppen diskuteras resultaten, hinder för arbetet och hur projektet ska drivas vidare. Diskussioner i styrgruppen har lett till att ett Boråd har bildats, att samarbetet med Vuxenenhetens lägenhetsverksamhet har systematiserats, att stadsdelen i dag har tre genomgångsbostäder via SHIS och framförallt har det lett till att projektets samarbete med de olika enheterna inom avdelningen för individ- och familjeomsorg har utvecklats och förbättrats.

Drop in - information och hjälp till självhjälp

Drop in tid för bostadssökande är måndagar kl 10 – 12 och kl 13 – 15.

Hit får alla som bor i stadsdelen komma för att få råd och stöd i sitt bostadssökande. Alla som har fått akutboende via Försörjningsstödsenheten bokas in på Drop in och förväntas ha en aktiv kontakt med projektet för att ordna sitt framtida boende.

Varje vecka kommer cirka 8-11 nya klienter till Drop in så det är ett jämnt inflöde hela tiden av nya bostadslösa. De som behöver det får nya besökstider.

Vid första träffen görs en kartläggning av och informeras klienten/familjen om möjlighet att få bostad i Stockholm alternativt utanför Stockholm. Det har visat sig att informationen är mycket viktig. Det finns en stor okunskap om hur man ska agera för att få en bostad. Därefter ansvarar projektmedarbetarna för uppföljning och motiverande samtal tills klienten har hittat ett boende. Mycket tid går åt till motiverande samtal. Målet är hjälp till självhjälp. Det gäller att få klienten att hitta sina egna resurser. Finns till exempel bekanta eller släktingar som kan ha en lösning? Projektmedarbetarna och den enskilde tittar tillsammans på lediga bostäder som utannonseras på internet i Stockholm och runt om i landet. Den enskilde får kontaktuppgifter till hyresvärdar med lediga bostäder och kontaktar sedan själv värden och åker och tittar på bostaden. Det händer att medarbetarna hjälper till med kontakten för att överbrygga språksvårigheter. Om hyresvärden erbjuder en lägenhet avgör den enskilde om han/hon är intresserad och om så är fallet tecknar den enskilde kontrakt med värden.

Projektmedarbetarna kollar så att inte hyresvärden finns med i Hyresgästföreningens "svarta lista" De hjälper till att kontrollera att hyreskontraktet är OK och tipsar om fördelarna med ett medlemskap i Hyresgästföreningen.

När en klient har hittat en bostad är medarbetarna behjälpliga med att följa upp tills klienten har flyttat in i sin nya bostad. Till exempel hjälper projektmedarbetarna till med att fylla i blanketter som ansökan om bostadsbidrag, adressändring, kopiera hyreskontrakt och att fylla i ansökan om ev flyttbidrag och möbler. Om familjen/ individen flyttar från stadsdelen ges information om vad klienten ska göra när de har flyttat till annan kommun eller stadsdel beträffande ansökan om ekonomiskt bistånd.

Inbokade besök

Många besök kräver uppföljning efter drop in- besöket. Det kan röra sig om att den sökande behöver tolk eller om att situationen är akut och kräver omedelbar aktivitet eller klientens behov av att prata igenom hela sin livssituation. Att i lugn och ro få prata igenom sin livssituation kan vara det som krävs för att man ska kunna tänka i andra banor till exempel om man skulle kunna tänka sig att bo någon annanstans istället för att byta bostad var och varannan månad? Information om hur bostadsmarknaden fungerar är A och O för att kunna fatta rätt beslut.

När klienterna kommer till besöken känner de sig ofta hjälplösa. Men projektmedarbetarna hjälper dem att bli medvetna om sina egna resurser och egna nätverk och vad de själva kan göra för att lösa situationen.

Boråd

I och med att projektet startade avflyttade fler och fler klienter från de akuta jourboendena. Samtidigt skedde ett jämt inflöde av nya bostadslösa personer.

För att komplettera insatserna i projektet, säkerställa att alla ansökningar om tillfälligt boende bedöms utifrån samma kriterier och se till att alla som bor i tillfälligt boende får stöd från projektet skapades Borådet inom Försörjningsstödsenheten i maj 2012. Borådet träffas en timme per vecka. Enhetscheferna och gruppledarna inom Försörjningsstödsenheten och Mottagnings och Serviceenheten medverkar tillsammans med projektmedarbetare och handläggande socialsekreterare och här fattas alla beslut om tillfälligt boende. Meningen är att alla ärenden ska följas upp av projektmedarbetarna och ordinarie handläggare. De bostadslösa flyttar ganska snabbt med hjälp av projektmedarbetarna till annat

mer stabilt boende till exempel andrahand/inneboende/förstahand/kortidskontrakt eller till någon form av stödboende.

Kontakt med olika hyresvärdar utanför Stockholm

Bostadslösa som projektet har kontakt med får information om bostadssituationen i Stockholm. De bostadslösa som har en kort kötid hos bostadsförmedlingen får information om att det finns möjlighet att söka lägenheter även utanför Stockholm. Om de är positiva till att flytta får de hjälp med att kontakta olika hyresvärdar utanför Stockholm. Oftast har detta lett till att bostadslösa barnfamiljer får erbjudande om en lägenhetsvisning. Efter lägenhetsvisningen beslutar barnfamiljerna om de vill flytta till annan kommun.

När en barnfamilj har bestämt att de ska flytta får de hjälp och stöd från projektmedarbetare under flyttningsprocessen med information om den nya kommunen samt med att fylla i alla nödvändiga blanketter och ansökningar som behövs.

Projektmedarbetare ansvarar för uppföljningen tills barnfamiljen har fått allt klart vid flyttning. Stöd vid uppföljning är uppskattad av bostadslösa men också av socialsekreterarna som är beslutsfattare. Bostadslösa har fått permanent boende och slipper oroa sig för den delen.

Resultat: Under 2013 valde 20 barnfamiljer att flytta till en annan kommun. Projektet planerar att göra en uppföljning med de familjer som har flyttat till annan kommun. Vilka positiva alternativt negativa erfarenheter har familjerna?

Genomgångsbostäder i Rinkeby

Från och med december 2012 har projektet tre genomgångslägenheter från Stiftelsen hotellhem i Stockholm där alla enheter inom avdelningen för individ och familjeomsorg kan placera bostadslösa klienter.

De personer som får ”tillfälligt boende” i lägenheterna får detta i form av ett enskilt beslut om bistånd. Flertalet får också ekonomiskt bistånd till att bo där.

Målsättningen är att minska kostnader för jourboenden. Beslut om vilka som får bo i lägenheterna fattas av enhetschefen för Mottagnings- och serviceenheten.

Kriterierna för att få flytta in i jourlägenheterna är:

- Klienten skall ha haft kontakt med hemlöshetsprojektet för att visa att alla andra möjligheter att hitta annat boende är uttömda.

- Klienten ska bo i lägenheten en kort tid högst 3 månaden i avvaktan på annan lösning. Till exempel väntar inflyttning till ett annat boende, annan kommun eller väntar insatser/boende från en annan enhet.
- Klienten ska inte ha omfattande eller pågående missbruk.
- Klienten ska inte vara i behov av omfattande stöd eller ha allvarig psykisk problematik/diagnos.

Klientens kostnad för lägenheterna är dels det stadsdelen betalar till SHIS och därutöver ett tillägg på 3 % i och med att lägenheterna är möblerade.

Projektmedarbetarna:

- Gör urval och tar beslut om vilka som kan bli aktuella för att bo i lägenheterna.
- Träffar dessa klienter en gång i veckan för att familjerna snabbt ska komma vidare till annat boende.

Exempel på minskade kostnader med hjälp av jourlägenheterna i SHIS Rinkeby år 2012 :

En kvinna med 2 barn kostade 12, 000 kr/mån i Snabba boende.

En kvinna med 2 barn kostade 51,000 kr/mån i jourhem.

En kvinna med 2 barn kostade 17,550 kr/mån i Hotelljouren.

Totalt 80.550 kr/mån jämförd med kostnad för alla i de 3 lägenheterna hyra 14.870 kr/mån. Kostnaderna minskade således med ca 65.700 kr/ månad.

Hittills har det inte uppkommit några problem med familjer som har bott i lägenheterna. Ingen har bott där längre än de 3 månader som var bestämt och alla har gått vidare till annan boendelösning som det var planerat.

Arbete med barnfamiljer som bor i jour/försökslägenheter

Totalt hyr stadsdelen ut 120 lägenheter varav 44 är jour- och försökslägenheter och 76 är träningslägenheter. I den ursprungliga projektansökan var målsättningen att finna andra boenden för klienter som bor i alla tre typerna av lägenheter där stadsdelen fungerar som värd. Dock prioriterades gruppen träningslägenheter bort då de oftast har behandlingsinsatser tätt knutna till biståndet träningslägenhet. Dessutom införde Vuxenenheten ett nytt arbetssätt med målgruppen som bor i tränings- och försökslägenhet och som tillhör Vuxenenheten.

Under våren 2012 gjordes en analys av de 44 familjer som då bodde i jour- och försöks lägenheter. Styrgruppen beslutade att projektet skulle fokusera på de barnfamiljer som var aktuella inom Barn och Ungdomsenheterna men inte hade några andra insatser än boende. Dessa ärenden sammanlagt 15 togs över till Mottagnings- och serviceenheten under hösten 2012.

Boendetiden i ärendena var 1- 12 år. Nya arbetsplaner har upprättats och projektet ska utarbeta nya arbetsmetoder/rutiner för att familjerna snabbare ska komma vidare till annat boende.

Projektet ger tex ekonomiskt rådgivning och information om skulder etc. samt registrerar familjerna i olika bostadsköer.

Ärendena följs månadsvis.

Dessa ärenden kunde tidigare lätt bli bortprioriterade bland mer akuta barnavårdsärenden. Vid genomgången av dessa ärenden visade det sig bland annat att många inte stod i bostadskö och att inget hade gjorts med olika typer av skulder.

I dessa familjer arbetar projekt medarbetarna med följande:

- En kartläggning av familjens sociala- och ekonomiska situation.
- Ekonomiskt rådgivning med fokus på hur klienten kan få förstahandskontrakt i framtiden.
- Kontakt med kronofogdemyndigheten, begär skuldöversikt och gör en planering tillsammans med klienten hur familjen kan bli skuldfri i framtiden. Vid behov tas kontakt med budget- och skuldrådgivare.
- Samarbete med alla enheter inom stadsdelen tex socialpsykiatri-, funktionshindrade, lägenhetsverksamheten, barn och ungdom och försörjningsstödsenheten.
- Ärendegenomgång med lägenhetsverksamheten och budget – och skuldrådgivare.
- Nya arbetsplaner upprättas och beslut om fortsatt bistånd till boende i jour/försökslägenhet fattas.
- Uppföljning 1 gång i månaden med alla familjer.
- Är med vid kontraktskrivning då en ny familj som ska vara aktuell inom projektet flyttar till jour/försökslägenhet.
- Handledning av projektledaren en gång per vecka.

När projektmedarbetarna har lärt känna dessa familjer visar det sig att problematiken ofta är mycket komplex och att de ligger långt från en möjlighet att få eget förstahandskontrakt. För att målen ska uppnås med denna grupp krävs ett intensivt arbetssätt.

Samarbete med Vuxenenhetens lägenhetsverksamhet om de barnfamiljer som bor i jour-och försökslägenheter

Projektledaren, socialsekreteraren som har hand om barnfamiljerna i försöks- och jourlägenheterna boendesamordnare och chefen för Vuxenenheten träffas regelbundet för att diskutera dessa ärenden. Diskussion av problem i specifika ärenden för projektet framåt och kunskapen om de olika hindren för att få förstahandskontrakt ökar.

Stadens riktlinjer har slagit fast att det ska vara en kontaktperson med hyresvärdarna och en med Bostadsförmedlingen inom varje stadsdel. Kontaktpersonen, som tidigare har arbetat inom projektet, är boendesamordnare inom Vuxenenhetens lägenhetsverksamhet. Hyresvärd för tränings- försöks- och jourlägenheter är lägenhetsverksamheten på Vuxenenheten. När projektmedarbetarna arbetar i dessa ärenden kan smidigare lösningar hittas utifrån de olika rollerna som hyresvärd respektive socialarbetare.

Budget- och skuldrådgivning

En viktig insats för att motverka hemlöshet är tillgång till budget- och skuldrådgivning. Budget- och skuldrådgivning är en öppen resurs för stadsdelens invånare som inte är knuten till aktualitet inom socialtjänsten eller någon form av biståndsbeslut. Flertalet av de personer som vänder sig till budget- och skuldrådgivningen har en problematisk ekonomisk situation kopplad till boendefrågor. Skuldsättningen och svårigheter att sköta vardagsekonomi kan ta överhand och leda till hyresskulder. Prioriterade grupper är personer/familjer som riskerar att bli vräktas och barnfamiljer samt de som på grund av skuldsättning inte kan överta jour- eller försökslägenheter

Från maj månad 2012 infördes så kallad Öppen rådgivning inom budget- och skuldrådgivningen vilket medförde att tillgängligheten till rådgivningen ökade. Från juni 2012 utökades bemanningen med en projektanställd budget- och skuldrådgivare vilket gjorde att dubbelt så många nya ärenden kunde tas emot.

Under 2012 fick 180 personer i stadsdelen budget- och skuldrådgivning. För 2013 hade rådgivarna totalt 241 ärenden.

Vid 2013 års slut var 124 ännu aktuella och av dessa hade 48 en boendeproblematik dvs 39 procent. Klienterna med boendeproblematik kräver generellt sett en högre arbetsinsats än andra klienter då det ofta finns andra problem i bakgrunden.

Socialsekreterarna i Hemlöshetsprojektet och budget- och skuldrådgivarna samverkar kring personer som är aktuella för insatser inom projektet.

Information/Konsultation till andra tjänstemän

En informationsbroschyr om hur man söker bostad finns i receptionen. Alla socialsekreterare inom Avdelningen för individ- och familjeomsorg känner till projektet. Projektet har lett till att socialsekreterare numera medvetet slussar sina bostadslösa klienter till projektmedarbetarna. Information sprids inom avdelningen genom styrgruppen där enhetschefer från individ- och familjeomsorgs alla enheter deltar. De problem som projektet har stött på inom organisationen har lett till att arbetet med de bostadslösa har organiserats på ett tydligare sätt.

Konsultation sker i flera ärenden med boendeproblem som är aktuella inom stadsdelen. Det kan innebära ett trepartssamtal med ordinarie socialsekreterare tillsammans med klienten eller direkt konsultation/rådgivning till socialsekreterare.

Flera klienter bosätter sig i stadsdelen utan något kontrakt och tar sedan snabbt, oftast inom 1 mån kontakt med socialtjänsten för att söka bistånd till akutboende eller lägenhet. Dessa klienter blir också hänvisade till projektet.

Studiebesök

Projektmedarbetarna har under 2012 gjort studiebesök på Pilgrimshem, Snabba boende, Bortorg för unga vuxna och Boendeenheten i Botkyrka kommun för att få idéer om fortsatt utveckling och förbättring av verksamheten.

Ett studiebesök har också genomförts i Warsava i Polen i Networking Europes regi, för att se hur hemlöshetsarbetet ser ut där. Projektet mottog sedan ett studiebesök från Polen.

Ryktet om arbetet inom projektet sprids och vi får nu förfrågningar om studiebesök från stadsdelar i Stockholm och från grannkommuner.

Resultat

Brukare i akutboenden

De akuta jourboendena har minskat betydligt. De som får bistånd i form av akut jourboende får samtidigt hjälp till att söka eget boende av projektet.

Nedan räknas antal familjer och enskilda individer. Barnfamiljer har räknats som en placering oberoende av hur många barn som finns i familjen detsamma gäller två vuxna som bor ihop. De har också räknats som ett hushåll/ en placering.

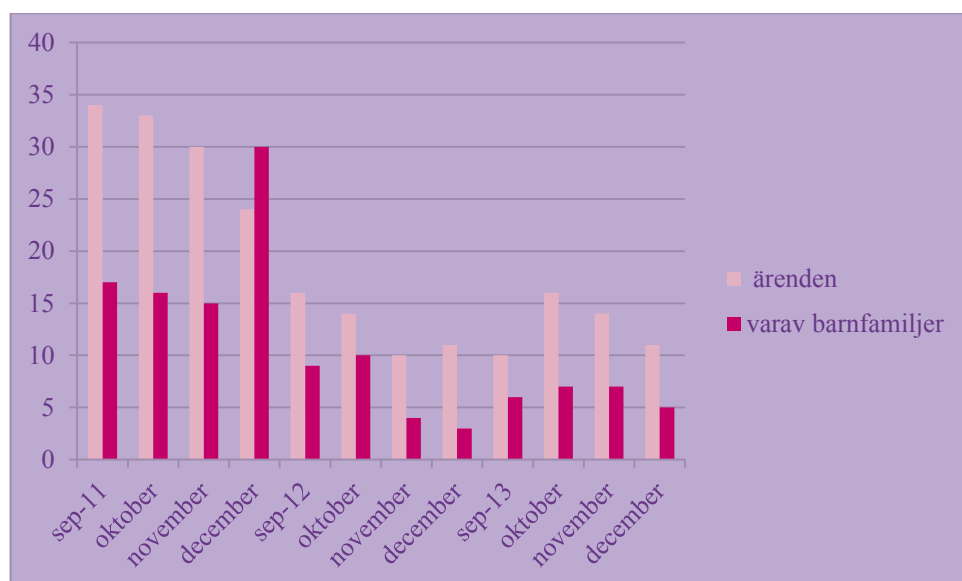
2011 var medeltalet september – december 30,25 placerade familjer/individer (= 30,25 ärenden)r. Av dem var 19,5 barnfamiljer.

2012 var medeltalet september – december 12,75 placerade och av dem var 6,5 barnfamiljer.

2013 var snittet 12,75 placerade och av dem var 6,25 barnfamiljer.

Beviljade akutboenden september – december 2011, 2012 och 2013.

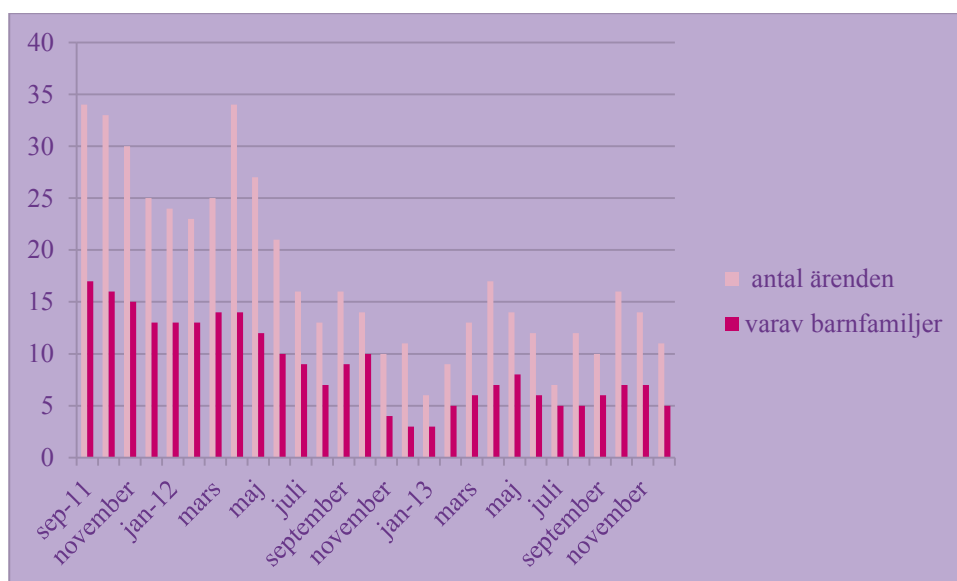

Under hela år 2012 var genomsnittet placerade 19,5 familjer/individer. Av dem var 11,5 barnfamiljer. 2013 var i snitt 11,75 placerade och av dem var 5,8 barnfamiljer.

Beviljade akutboenden utvecklingen under hela projektiden september 2011 till december 2013.

Förutom att antalet akutboende har minskat betydligt är det särskilt glädjande att konstatera att akutplacering av barnfamiljer har minskat så mycket.

Detta har troligen sin förklaring i att Drop in mottagningen har blivit känd bland allmänheten och att socialsekreterare hänvisar klienter till Drop in innan de har blivit bostadslösa.

Drop in

Under projekttiden 2011 09 01 – 2013 12 31 har projektets Drop in mottagning tagit emot 515 besök. 210 besök 2011 09 01 – 2012 12 31 och 304 besök under 2013. Antal besök ökar hela tiden.

Besöken som kommer till Drop in är för de flesta personer som är på väg att bli bostadslösa. Ofta är de inte aktuella inom socialtjänsten men de bor i området. Förebyggande arbete med familjer som bor i osäkra boenden innebär färre placeringar i akuta boenden för stadsdelen.

Eget boende till 51 hushåll 2012 och 70 hushåll 2013

Under 2012 hjälpte projektet 51 familjer/individer till eget boende i form av eget kontrakt, andrahandsboende eller inneboende och 2013 fick 70 familjer/individer eget boende.

Förstahandskontrakt till 16 hushåll 2012 och 20 hushåll 2013
2012 fick 16 familjer/individer förstahandskontrakt . Av dessa var 13 barnfamiljer.

2013 fick 20 familjer/individer förstahandskontrakt. 18 var barnfamiljer.

Förmodligen kommer de som är arbetslösa i dessa familjer att skaffa sig en egen försörjning snabbare än om de hade varit bostadslösa.

Dessa glädjande siffror visar att projektmedarbetarnas skicklighet har ökat och att organiseringen av arbetet med de hemlösa har fungerat. Fler besök innebär också att fler får en lösning på sina boendeproblem.

Budget och skuldrådgivning

Under 2012 har 180 personer i stadsdelen fått budget- och skuldrådgivning.

Under 2013 fick 241 personer rådgivning. Vid årets slut var 124 ännu aktuella och av dessa hade 48 en boendeproblematik dvs 39 procent. Klienterna med boendeproblematik kräver generellt sett en högre arbetsinsats än andra klienter då det ofta finns andra problem i bakgrunden.

Budget och skuldrådgivningen är många gånger en förebyggande insats för att familjer inte ska förlora sitt boende och en hjälp att göra rätt saker för att planera för ett framtida förstahandskontrakt.

Slutord

Projektet har varit mycket lyckat såväl ur ett mänskligt som ur ett ekonomiskt perspektiv för stadsdelen.

Tack vare projektmedlen har projektmedarbetarna haft tid att arbeta intensivt med klienterna och därmed fått kunskap om målgruppen och om hur man kan nå ett stabilt boende för klienterna. Projektmedarbetarna har också spridit kunskap till allmänhet och tjänstemän om vad som är viktigt att tänka på och att åtgärda när man är bostadslös.

Nya arbetssätt och metoder har formats och arbetet har strukturerats. Nya rutiner har införts liksom en lathund för arbetet och arbetsplansmall för bostadslösa samt informationsmaterial till de bostadssökande. Projektet har bidragit till att nya arbetsmetoder har införts bla inom försörjningsstödsenheten. Det har varit ett intensivt samarbete med alla enheter då många klienter med boendeproblem har flera olika problemområden och det är viktigt att klienten får relevanta insatser så tidigt som möjligt. De nya arbetsmetoderna med denna målgrupp har varit en viktig del i arbetet med bostadslösa. Drop in tiderna har till exempel varit mycket uppskattade av brukarna och av socialsekreterarna.

Bland såväl personal inom IoF som bland klienter finns en kunskapsbrist vad gäller vilka förutsättningarna är för att få ett stabilt boende. Till exempel ökar möjligheterna att få ett förstahandskontrakt om man inte skaffar sig nya skulder. Andra krav som måste vara uppfyllda är att avgiften till Bostadsförmedlingen betalas, att inte ha några hyresskulder samt att avbetala (lägst 100: -/månad) på sin skuld till Kronofogdemyndigheten. När projektmedarbetarna gick igenom aktuella ärenden inom IoF visade det sig t ex att flera bostadslösa med jour- eller försökslägenhet inte var registrerade på Bostadsförmedlingen och inte heller betalade av sina skulder till Kronofogdemyndigheten.

Bostadslöshet innebär ofta många uppbrott och särskilt påfrestande är det för barnen som behöver byta skola/daghem. Ett tryggt boende är ett grundläggande behov som måste vara uppfyllt för att människor med engagemang ska kunna ägna sig åt andra problem i livet. Det är svårt att fokusera och aktivt söka arbete när bostadsfrågan inte är löst.

Vad bostadslösa behöver är först och främst kunskap om hur bostadsmarknaden fungerar. Men de behöver också mycket stöd och motiverande samtal för att kunna tänka i andra banor t ex att tänka sig att flytta. En flytt utanför staden kan ge ett hyreskontrakt och lugn och ro för hela familjen. Familjen slipper fler uppbrott och de vuxna kan koncentrera sig på att bygga upp sin framtid. Om de vill kan de stå kvar i Stockholms bostadskö.

Tack vare projektet har projektmedarbetarna kunnat hjälpa och stötta klienterna utifrån deras behov. Klienterna har fått möjlighet till långa ingående samtal om sin situation. Projektmedarbetarna har arbetat lösningsfokuserat med motiverande samtal och har

haft en regelbunden och tät uppföljning. De har ingett hopp att det är möjligt att få ett hyreskontrakt och att klienterna kan göra något själva åt sin situation.

Ofta börjar samtalet med boendet men det utvecklas till ett samtal om hur man planerar sitt liv, om vad som är livskvalitet samt en diskussion om dagis, skola, umgänge och jobb.

Projektmedarbetaren har hjälpt klienterna att sortera och planera. Det är samtal som ordinarie socialsekreterare sällan har tid med. De flesta klienter som projektmedarbetarna har träffat har känt sig nöjda och lugna efter dessa samtal.

Projektmedarbetarnas förhållningssätt dvs tillgänglighet, snabb återkoppling, tät uppföljning, ett flexibelt arbetssätt med klienten i fokus och ett lösningsfokuserat arbete som riktar in sig på möjligheterna och inte på hindren är en nyckel till det positiva resultatet. Detta arbetssätt har varit möjligt för att projektmedarbetarna har haft ett minimum av administration. Klienterna har fått den tid de har behövt.

Projektet har lyckats hjälpa 121 familjer/enskilda till eget boende och samtidigt har kostnaderna för akuta boenden minskat i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.